

Projectbeschrijving van het Kenniscentrum voor Duurzame Ontwikkeling en Burgerinitiatieven

Het Idee

Een meerderheid van de Leidse Gemeenteraad heeft bij de begrotingsbehandeling van 2004 gestemd voor een motie waarin staat dat aan de Apothekersdijk nummer 37 in Leiden een voorlichtingcentrum voor Duurzame Ontwikkeling zal verrijzen. Zelfs de openingsdatum wordt in de motie genoemd: 22 april, op *Earth Day*. Dat was iets te ambitieus. Het kenniscentrum kan echter op duurzame dinsdag 2005 van start gaan met een conferentie met als doel sluimerende ideeën en initiatieven te inventariseren en te onderzoeken of en hoe deze ideeën en gerealiseerd kunnen worden. Iedereen is welkom op deze conferentie, ook ambtenaren en sleutelfiguren bij maatschappelijke organisaties worden hiervoor uitgenodigd.

Met het centrum komt er een uniek servicepunt in Leiden. Hier kunnen mensen informatie krijgen over alles wat met duurzaamheid te maken heeft en contacten leggen met andere mensen en organisaties die op dit gebied actief zijn. In de praktijk betekent dit:

- Consumenten kunnen hier terecht voor praktische zaken zoals voor adressen van aannemers die duurzaam verbouwen, waar je een Max Havelaar spijkerbroek kunt kopen of waar je een biologisch groenteabonnement kunt regelen.
- Burgerinitiatieven worden actief ondersteund door mensen in contact te brengen met de juiste personen bij overheden en organisaties.
- Innovatieve producten en materialen van actieve organisaties worden getoond in de etalage en de winkel. Er worden geen producten verkocht, wel kan verwezen worden of ter plaatse besteld via Internet.
- Ook worden mensen gestimuleerd om te werken aan innovaties gericht op duurzaamheid en maatschappelijk ondernemen.
- De Leidse winkel dient als pilotproject, het kan navolging krijgen in andere grote steden in Nederland, maar ook elders in Europa.

Het Doel

Een centraal gelegen aantrekkelijk informatiepunt voor Duurzame Ontwikkeling en Burgerinitiatieven met 3 hoofdfuncties:

- Een kenniscentrum voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, duurzaamheid en innovatie
- Een loket voor burgerinitiatieven op het gebied van duurzame ontwikkeling
- Een netwerk voor lokale natuur en milieuorganisaties

De Doelgroep

- Alle burgers die zoeken naar duurzame oplossingen voor het verbeteren van de eigen leefomgeving. Vrouwengroepen van allochtone zelforganisaties worden benaderd om hen bij de activiteiten te betrekken.
- Burgers en bedrijven die op zoek zijn naar informatie en verkrijgbaarheid van duurzame producten en diensten
- Initiatiefnemers, bedrijven en organisaties die het maatschappelijk verantwoord ondernemen daadwerkelijk ondersteunen en in praktijk willen brengen.

De Kenniswinkel

Hier kunnen bezoekers terecht met hun vragen en kennis maken met de activiteiten van de deelnemende organisaties. Naast folderrekken zijn hier tijdschriften en andere publicaties ter inzage aanwezig.

Voor het beantwoorden van vragen wordt een praktisch en overzichtelijk digitaal handboek voor de vrijwilligers gemaakt dat regelmatig wordt bijgewerkt. Alle vragen worden geregistreerd in een database op een interactieve website. De website biedt ruimte voor discussie en inbreng van burgers, organisaties en bedrijven in Leiden. Zo kunnen gebruikers via de website aan informatie komen en zelf informatie verschaffen. De informatie kan gekoppeld worden aan de "Wikipedia", een snel groeiende interactieve digitale website en vraagbaak.

De Etalage

De etalage is het visitekaartje en moet mensen naar binnen lokken. Deelnemende organisaties krijgen beurtelings de kans zich te presenteren. De etalage is een uitgelezen plek om opvallende zaken te tonen met panelen en foto's. Ook nieuwe en bijzondere duurzame goederen (speelgoed en kleding bijvoorbeeld) dragen bij aan een aantrekkelijke etalage.

De Verdieping

Op de eerste verdieping wordt een bibliotheek en documentatieafdeling ingericht. Klanten kunnen hier rustig lezen aan een prettige grote leestafel.

Deze ruimte is tevens vergaderruimte voor deelnemende organisaties. Er kunnen presentaties en workshops gegeven worden rond het thema duurzame ontwikkeling. Er is plaats voor een "denktank" en ad-hoc werkgroepen naar aanleiding van burgerinitiatieven, bijvoorbeeld voor het realiseren van speelruimte voor kinderen, uitwerking van landelijke manifestaties voor een duurzamer samenleving zoals autovrije dagen, uitdenken van nieuwe duurzame producten, straatspeeldagen, landelijke fietsdagen en dergelijke.

Kortom, deze verdieping biedt een geschikte en inspirerende plek voor constructief overleg. Hier kunnen individuele burgers, bedrijven, organisaties en ambtenaren op

een vruchtbare manier samen werken aan gemeenschappelijke thema's en een duurzame toekomst voor Leiden en omstreken.

Het centrum zal op winkeldagen voor het publiek geopend zijn van 10 uur tot 18.00 uur.

De Deelnemers

Leden en vrijwilligers en medewerkers van onderstaande organisaties hebben reeds aangegeven betrokken te willen worden bij de activiteiten van de Ideewinkel.

- Milieudefensie afdeling Leiden e.o.
- Zonnestroomvereniging Rijnland en de Zonnestroomproducentenvereniging
- Bomenbond Rijnland
- LETS (Local Exchange Trading System) Leiden e.o.
- Organisaties van Stedenbanden
- Stichting Wireless Leiden (deze organisatie wil een verbinding met het draadloze netwerk in Leiden verzorgen).
- Stichting Collusie (deze organisatie geeft adviezen over energiebesparende maatregelen aan particulieren en bedrijven)
- Stichting Geluidsnat plaatst een meetpunt op het dak waarover in de winkel informatie beschikbaar komt.
- De Biologiewinkel in Utrecht biedt hulp bij wetenschappelijk onderzoek door studenten van de universiteit Utrecht.

Bedrijven die maatschappelijk verantwoord (willen) ondernemen worden benaderd en gevraagd een bijdrage te leveren in ruil voor de diensten van het kenniscentrum. Dit kunnen materiële of immateriële bijdragen zijn.

Behalve direct betrokken organisaties is het immers van belang een stevig en breed netwerk te onderhouden waardoor een waardevol en zo compleet mogelijk kenniscentrum voor Duurzame Ontwikkeling kan ontstaan.

Tenslotte is goede samenwerking noodzakelijk met ambtenaren in de Leidse regio, de provincie, de waterschappen en het rijk, die in hun werk te maken hebben met burgers en bovengenoemde doelen en/of activiteiten.

Er wordt contact onderhouden met organisaties met vergelijkbare doelen buiten de Leidse regio, de Stichting Aarde-werk in Den Haag, Greenwish in Utrecht, de Duurzaamwinkel in Amsterdam en Omslag in Eindhoven.

Bedrijven die maatschappelijk verantwoord (willen) ondernemen worden benaderd en gevraagd een bijdrage te leveren in ruil voor de diensten van het kenniscentrum. Dit kunnen materiële of immateriële bijdragen zijn.

De Woning

De tweede verdieping bestaat uit een klein appartement. Dit appartement kan gebruikt worden door studenten uit binnen- en buitenland die stage lopen in de winkel of bij een der aangesloten organisaties. De woning kan net als de winkel op

100% duurzame wijze ingericht worden en wordt een modelwoning voor duurzaam (ver)bouwen. Hiervoor worden sponsors gezocht.

De Financiën

De gemeente Leiden draagt bij door middel van het ter beschikking stellen van een pand midden in het winkelgebied gedurende 3 jaar. Voor de kosten voor de inrichting (met tweedehands goederen) verwarming, telefoon, computers en de inrichting wordt gezocht naar subsidiemogelijkheden bij de provincie en/of sponsoring door het bedrijfsleven. Van de organisaties die gebruik gaan maken van het pand kan een bijdrage in de vrijwilligerskosten gevraagd worden.

Voor de opening van het centrum met een werkconferentie en voor het schrijven van een bedrijfsplan inclusief een marktverkenning en een financieel plan wordt een projectsubsidie aangevraagd bij het ministerie van VROM.

Uitgaande van een geslaagde start en een haalbaar bedrijfsplan is vanaf 2006 nog een startsubsidie nodig voor een periode van 2 ½ jaar ten behoeve van de huisvesting, coördinatie en begeleiding van de vrijwilligers en initiatiefnemers.

Na 3 jaar zal het kenniscentrum kostendekkend moeten zijn en als voorbeeld dienen voor vergelijkbare initiatieven in andere grote steden. Door deze opzet heeft het project de functie van een pilot.

Evaluatie

Het project wordt geëvalueerd op basis van de volgende kwalitatieve en kwantitatieve vragen:

Zijn de volgende werkzaamheden (met bijbehorende producten) uitgevoerd: marktonderzoek, werkconferentie, bedrijfsplan met organisatieplan en financieel plan, evaluatie en eindrapport?

Wat is de eindconclusie van het marktonderzoek en de werkconferentie en wat betekent dat voor de Ideewinkel in de komende 3 jaren?

Hoeveel duurzaamheids organisaties, bedrijven en burgers maken deel uit van het kennisnetwerk van de Ideewinkel of zijn bereid dat te gaan doen?

Hoeveel mensen komen er wekelijks naar de Ideewinkel? Komen er ook vrouwen van culturele minderheden in het centrum als klant of als vrijwilliger?

Hoe beoordelen lokale en regionale organisaties Ideewinkel?

Hoeveel maatschappelijk verantwoord ondernemers zitten in het adresbestand?